

2. Das Gedenkbuch für die Schule zu Žehun – 1838 - 1908

Pamětní kniha školy v Žehuni – 1838 - 1908 – překlad do češtiny

Str. 1: Podle ušlechtilého nařízení z 31. srpna roku 1835 číslo 5952 mají být při každé škole sepsány pamětní knihy, též kroniky, což oznámilo ušlechtilé nařízení veledůstojné biskupské konsistoře z 1. prosince 1835 č.z. 5344 str. 141 školnímu personálu. Obsahem je následující:

Vzpomínkové – dobové – nebo pamětní knihy, též kroniky, nepřinášejí jenom historický užitek, nýbrž také mnohonásobný užitek. Krajské úřady a konsistoře vysvětlily, že si přejí, aby byly pečlivě vedeny u všech duchovních a světských komunit.

Na této chvályhodné horlivosti, potěšitelném znamení vlasteneckého smýšlení a úctyhodném sebevědomí, které může nalézt v památkách dávné minulosti výzvu k vlastní potřebné činnosti, náznak chvályhodné práce sám se přísněji střežit a požehnané símě pro potomky rozptýlovat. Myslíme si, že je účelné dát bližší návod k vedení pamětních knih, též kronik.

1. Od 1. ledna 1836 počínaje má být v každém městě, obci, kde se konají trhy a v každém význačnějším místě, farní nebo ostatní duchovní nebo světské komunitě založena vzpomínková – dobová nebo pamětní kniha, též kronika, vedena pod dohledem představených oprávněných úřadů v německé řeči. Tyto knihy mohou být vedeny také v latině.

2. Pro tuto práci je podle výběru oprávněného úřadu

str. 2: vikariátu, magistrátu městského soudního úřadu atd. určen schopný muž vnímavý pro všeobecné dobro.

3. Kronika je majetkem duchovní nebo světské korporace nebo obce. Musí být zpravidla uschována v příslušné obci, domě a v případě, že kronikář z obce nebo od jemu předané práce odstoupí, musí ji tomu samému úřadu nepoškozenou předat.

4. Přejeme si, aby byla kronika psána na obvyklém velkém formátu listu, na dobrém papíru a dobrým černým inkoustem na půlstránce a v úvodu má obsahovat poznámku letopočtu, kdy začala, jméno a úřad kronikáře.

Právě tak musí být poznamenáno, nastoupí-li na jeho místo jiný kronikář, na začátku jeho zápisu jeho jméno a doba tohoto začátku. Kronika má být opatřena pevnou vazbou, pružným hřbetem a špičkami.

5. Kronika má být pamětní knihou pro obec, tedy kniha, do které jsou zaneseny všechny pamětihodnosti, které se vztahují k obci.

6. Je účelné v úvodu kroniky případně doložit starší psané kroniky, doklady, privilegia, listiny a podobné,

str. 3: které jsou uchovány v obecním archivu nebo v tisku a dokazují dějiny obce. Viděli bychom rádi, kdyby čas od času byly přiloženy pohledy místa, pozoruhodné budovy a podobně a situační plány. Zvláště chvályhodné je předeslat kroniku krátkým náčrtem města, náměstí, fary, nebo historií komunity s údaji pramenů. Tyto záslužné práce budou brány v úvahu a hodnoceny se zvláštním zálibením.

7. Volbu věcí, které jsou do kroniky pojaty, není možné předepsat. Musí se v tomto směru důvěřovat rozumu kronikáře. Všeobecně se hodí všechny události a jednání, které svědčí o stavu obce nebo ji mění, představují obraz obyčejů, zvyků a poměrů, proto: události, které se týkají správy obce, oděvu komunity, představených úřadů a hodností, důležité administrativní předpisy, nařízení, škol a chudých osob a podobně, provedení staveb, nadací, dobročinných ústavů, občasná oznámení o stavu duchovního nebo světského majetku,

str. 4: významná zlepšení nebo zhoršení, změny v hranicích obce, obecních práv, významné osvětové události, případy úmrtí významných mužů, pobyt slavných osob, vyličení slavností, nápadné přírodní události, příklady velkých zdražení nebo zlevnění, počet křtěných, oddaných, zemřelých v roce, celkový počet obyvatel atd.

8. Případy, kterou jsou pojaty do kroniky, mají se dát nejdříve ověřit duchovní nebo světské obci, tak jako každá jednotlivá obec, s níž jsou spojeny sousedící obce s ostatními z obvodu z celého

království společným pozemkem. Z kroniky nejsou vyloučeny události, které se vztahují k sousedním nebo světským obcím nebo k celé vlasti a obec zasahuje.

9. Vynikající cena kronik spočívá ve věrném údaji všech jednotlivých podrobností, často zdánlivých maličkostí a v záruce, s kterou z výše uvedených jednotlivých událostí byl získán obraz rozličné doby a jejich místních okolností a vztahů, vzdálených od historicko-filosofického systematizování. Kronikáři se mají proto snažit zaznamenat podrobnosti případů, slavností,

str. 5: obyčejů, událostí atd. Rozvláčnost je nicméně lepší než pouhá všeobecnost. Nejsou požadovány odborné dějiny ani mínění kronikáře o účelnosti uspořádání nebo nějakém činu, ani vybroušený způsob vyjádření nebo snad nabubřelý sloh. Toho se má kronikář raději vyvarovat a jako vzor má sloužit přirozený sloh lepších kronikářů středověku. Jednoduché vyprávění události je lepší a všechno, co si přejeme, je zaznamenat je podle časové posloupnosti. Každý jednotlivý údaj buď na okraji označen letopočtem, když není tentýž letopočet poznamenán u předcházejícího vyprávění a v průběhu vyprávění se má vyznačit zřetelně měsíc a den.

11. Kronikář učiní dobře, když provede záznam bezprostředně po události. Tato přesnost je zárukou pro věrnost kroniky.

12. Kdo chce dosáhnout správného vedení kroniky, nechť načrtne rejstřík látky.

13. Každé duchovní nebo světské obci je svěřen jeden exemplář tohoto návodu s nařízením; totéž se má připojit ke kronice.

14. K tomuto účelu jsou dodány na náklady duchovních nebo světských obcí, kterých se to týká, podle zde daných nařízení hotové svazky, sestávající z 300 nebo 350 stran.

str. 6: Mají se opatřit postranními čísly, protáhnout nití a na konec orazítkovat povolaným přestaveným úřadem.

Vyhovujíc tomuto moudrému, velmi potřebnému slavnému nařízení, zaznamenal jsem já, Johann Příbil, v roce 1838, toho času učitel při žehuňské farní škole, těchto málo pozoruhodností, co jsem se dozvěděl a také něco co jsem vypožadoval, jakož také poznamenám další pozoruhodnosti, které se v mé době přihodí.

----- . -----

Ve vsi Žehuň se nachází farní škola. Doba jejího zřízení není známá. Pravděpodobně byla založena při zřízení zdejší fary 1721 a zůstává ještě bez významných změn.

K žehuňské škole patří vesnice Žehuň s velkostatkem Bář, Choťovice, Dobšice a velkostatek Libňoves. Počet dětí schopných ke škole v roce 1837/38 je: chlapců 105, dívek 78, celkem 183. Ze vsi Nová Bář má být k této škole přiškolen 13 chlapců a 13 dívek, celkem 26. V říjnu se konala krajská komise, která tuto vesnici přiškolila k Žehuni, protože ale obyvatelé jmenované vesnice se zdráhají posílat své děti do školy do Žehuně a přejí si být přiškoleny do Opočnice,

str. 7: tak se čeká na vyšší rozhodnutí. Patronem této školy je majitel vrchnosti velevážený Pan Joseph Oktavián Kinský.

Příjmy učitele sestávají:

1. Z kusu pole 2 jitra 415 č. 198- pole Pod Zádusním lesem, které podléhá dani odváděním c.k. dávek.
2. Kus pole 3431/4 č. 291 pole Na Stráni IX položení Poříční. Za to je zavázán denně zvonit Ave Maria.
3. Kus louky IX položení Poříční č. 278, louka v Obickách.
4. 4. Desátek obilí, které se odvádí ve snopech a sice:
 - a) pšenice ze Žehuně 1 mandel 14 snopů
 - pšenice z Choťovic 14 snopů
 - b) žito ze Žehuně 1 mandel 14 snopů
 - žito z Choťovic 1 mandel 10 snopů
 - c) ječmen ze Žehuně 1 mandel 14 snopů
 - ječmen z Choťovic 1 mandel 10 snopů

Podle starého inventáře z roku 1765 má učitel dostávat od dobšické obce právě tak desátek v snopech a sice: pšenice 10 snopů, žito 1 mandel 3 snopy, ječmen 1 mandel 3 snopy. Ale tato obec již 13 roků toto obilí učiteli odpírá a místo toho odvádí 2 korce ječmene, to se děje dosud.

5. Desátek obilí v podobě 30 bochníků chleba, které mají být učitelům dávány, dostává nyní podle úřední smlouvy v podobě 2 korců a 1 čtvrtiny žita.

str. 8:

6. Za zpovědní registr 2 čtvrtky ječmene.
7. Od žehuňského a choťovického kostela 2 zl. 20 kr.
8. V penězích 60 zlatých.

Od slavné vrchnosti je pro učebnu jen 8 sáhů palivového dříví.

Na školního pomocníka, který je zde velmi potřebný, se nic nepočítá.

Školní budova stojí na obecním pozemku, vystavěná slavným patronem v roce 1810. Učebna je vybudována z kamene, další část ze dřeva se šindelovou střechou. Celá budova není vůbec přiměřená účelu a k umístění dětí, je příliš malá. Právě tak chlév je v rozvalinách a stodola úplně chybí.

Dříve byl v Žehuni malý barák, patřící obci, který obec věnovala škole, ten ale pojal pouze 40 dětí. Toto trvá, nynější ubohá stará budova zažije ještě mnoho otálení.

Pořadí zdejších učitelů není známo. Jen o šesti posledních víme následující: Jak starý pamětník Gothard Hoffman udává, že slyšel od svého otce, byl zde jistý učitel Devátý ze Žiželic jako nezkušený učitel. Po něm následoval učitel Urlich, který se nechal přezkoušet teprve při renovaci normálních škol. Později byl ze žehuňské obce, která byla chápána jako patron, vyhnán, protože jeho dcera Klára neopatrným zacházením při přepouštění másla zapálila školu, která vyhořela až na základy. Stalo se to o svátku Ježíš.

str. 9: V roce 1770 nastoupil školní službu v Žehuni Anton Vlasák a vedl ji 31 roků. V roce 1801 následoval po něm Josef Bartoš, který byl odtud v roce 1803 přeložen do Lužce. Na toto místo byl ustanoven jako podučitel Josef Vlasák, syn Antona Vlasáka, který zemřel v roce 1801. V roce 1818 postoupil výše uvedený učitel školu svému bratrovi Antonu Vlasákovi, protože kvůli své chorobě nemohl službu zastávat. Ten mnoho roků při škole vypomáhal jako pomocník. Tento zesnul v Pánu 11. října 1836.

Ne jeho místo jsem nastoupil já, Johann Přibil, 24. listopadu 1836. Jsem narozený v Kratonohách v chlumeckém panství a byl jsem 11. července 1817 jako školský pomocník a v měsíci srpnu 1822 zkoušen jako učitel na c.k. okresní hlavní škole v Hradci Králové.

Moje služební léta jsou následující: Jako školský pomocník v Kratonohách 1 rok. V Langenloisu v Dolních Rakousích jako muzikant 1 rok 9 měsíců. V Žiželicích jako pomocník 5 roků 6 měsíců. V Žiželicích jako druhý učitel 10 roků 6 měsíců.

Pořadí školských pomocníků při žehuňské škole: Anton Vlasák, který bez ustanovovacího dekretu sloužil u svého bratra 14 roků. Když mu ale jeho bratr Josef Vlasák školu postoupil, byl zde přijat jako školský pomocník Mathias Metschir z Radovesnic, ten zde ale sloužil jen jeden rok. Potom následoval ve službě Karel Kovařík a sloužil zde 4 roky. Potom zde sloužil 2 roky 6 měsíců Venzel Fiala, potom 1 rok Johann Liška.

str. 10: Po Liškovi následoval Franc Zámečník, který zde sloužil jako školský pomocník 8 roků. Nynější školský pomocník se jmenuje Josef Křepela, narozený ve Vohništanech smrkovického panství a byl v roce 1826 jako pomocník v jičínské c.k. hlavní škole a 4. května 1831 byl zkoušen v Hradci Králové jako učitel.

5. září 1831 byl jeho Excelence veledůstojný pan biskup Alois Josef hrabě Kolovrat jmenován Jeho Majestátem císařem Františkem arcibiskupem v Praze a na jeho místo byl jmenován 25. října 1831 k vládě hradecké diecéze jako biskup veledůstojný pan Carel Hanel, kanovník pražského metropolitního kostela a potvrzen Jeho Svatostí Gregorem XVI. 24. února 1832.

6. května 1832 byl vysvěcen Jeho Veledůstojnost královéhradecký biskup Carel Bor. Hanel v Praze a podle následného papežského potvrzení nastoupil Jeho biskupská Svatost 10. června toho roku k vládě své diecéze.

2. března 1835 nastalo úmrtí otce země a vládce Jeho Majestátu císaře Rakouska Franze I. a tentýž den dosedl na dědický trůn Jeho Majestát Ferdinand I., jako vládce a císař Rakouska.

str. 11: 7. a 12. září 1836 byli v Praze slavnostně korunováni Jeho Majestát císař Ferdinand jako král Čech a jeho manželka.

V roce 1836 byl jmenován Jeho Excelence náš velevážený Blahorodí veledůstojný Pan biskup Carel Bor. Hanel Jeho císařsko-královským Majestátem Ferdinandem I. skutečným tajným radou.

13. dubna 1837 byl ustanoven veledůstojným konsistoriem v Hradci Králové veledůstojný Pan Johann Niewelt děkan v Bydžově jako školní obvodní dozorce.

Ke konci roku 1838 byl velevážený Pan Johann Niewelt jmenován jako skutečný školní obvodní dozorce a titulární konsistoriální rada.

Současnou pamětní knihu pro školu Žehuň obdržel nyní učitel Johann Přibil v prosinci 1838. Začíná proto od této doby všechno pozoruhodné do ní zapisovat.

2. prosince 1838 vložila se Julie Pospíšilová, manželka Karla Pospíšila, řezníka v Žehuni, narozená Králová, dcera zemského hejtmána z Kieru v pruském okrese Trier, katolického vyznání, na loži nemocného, do rukou veleváženého faráře Pana Josefa Cvacha, děkana a faráře v Žehuni. Byla augspurského vyznání. Po pár týdnech se uzdravila a když jsem s ní nedávno hovořil, říkala mi, že od té doby, co se stal katoličkou, cítí se ve své mysli klidnější.

str. 12: 7. ledna 1839 jel zdejší sedlák Anton Dědek se svým synem časně ráno do Libňovse, aby z tamního cukrovaru jel se sirupem do Chlumce. Naložil sirup a doprovázel vůz zapřažený třemi koňmi až na silnici za Hradčany. Vypřáhl potom předního koně a vedl jej (mladého silného valacha) na ruce vesnicí Hradčany zpět do Žehuně. Když ale přišel mezi pole nedaleko Žehuně, musel se kůň splášt a protože měl řetěz, na kterém ho vedl kolem ruky, nemohl se hned vymanit, proto se dostal pod koně, který mu zpřerážel žebra a způsobil ještě více ran na hlavě a na těle. Teprve potom se řetěz přetrhl, kůň běžel pryč poli a byl chycen v Hradčanech. V 10 hodin dopoledne našli tohoto muže ležet mrtvého na poli kousek od řetězu zaříznutého silně kolem ruky.

Podle lékařského šetření byl mrtvý muž pochován 12. ledna. Zanechal manželku s pěti nezaopatřenými dětmi.

Michalská koleda činila v roce 1838 7 zl. 50 kr. Dále jsem obdržel z chlumecké chudinské pokladny pro chudé děti 20 zl.; za kterýžto obnos byly poděleny tyto děti:

Bendásek Johan ze Žehuně pár bot, tentýž kazajku a vestu

Vlasák Franz 1 pár plátěného obleku

Zlatník Franz 1 pár holínek

str. 13:

Křížová Anna z Choťovic 1 pár bot

Lhotáková Johanna z Choťovic 1 pár bot

Kysilková Františka z Choťovic 1 sukni a blůzu

Zelený Wenzl z Choťovic 1 kazajku

Horáček Johann z Dobšic 1 pár bot

Steklý Alois z Dobšic 1 pár bot

4. července roku 1839 bylo zdejšímu kostelu uděleno milosrdenství, že Jeho Excelence velevážený velebný Pan Carel Bor. Hanel, biskup královéhradecký, zde udělil věřícím církví předepsanou generální vizitaci, to je svátost biřmování.

Přijel sem ze Žiželic 3. června večer a jel potom příští odpoledne odtud do Libice. Tento den bylo biřmováno 280 věřících. Tato vznešená návštěva a duchovní akt působily velmi hojivě na zdejší lid, který důstojností, zbožností a celým chováním nezbytně v každém ohledu Excelenci veleváženého biskupa velmi potěšily. Doprovázejí ho nejvřelejší přání a nejupřímnější motlitby k nejvyššímu dárci všeho dobra pro jeho vzácný život a zdraví a jeho památka nebude v našich srdcích uhašena.

Abychom této vznešené osobě důstojně prokázali úctu a naši úctu odhalili, neměli jsme ovšem v rukou žádný prostředek.

Čestná brána uvitá z listí, k čemuž poskytl největší část zdejší mladý mlynář pan Alois Václavík, na níž napsal:

str. 14: Vítej Pastýři dobrý k věrným ovcím Tvým.

Vítej Otče předobry k vděčným dítkám svým.

Potom byla ve škole zazpívána píseň na uvítanou a na rozloučení včetně krátkého srdečného proslovu, čestný odznak, který jsme odevzdali našemu milovanému Otci a starostlivému Pastýři. Však šlo všechno z vroucího srdce a bylo cítit na milém patronu pohnutí, protože Jeho Excelence na jiných místech nikde nebyla srdečněji poctěna jako zde.

Veleváženou Excelenci Pana biskupa doprovázel na jeho namáhavé cestě velectěný Pan kanovník Vincenc Bibus, ředitel biskupské kanceláře, který svou lidskostí a láskou přitáhl k sobě všechna srdce,

potom vážený Pan Ignác Riedl, protokolista. V ten den vložil také do rukou velevážené Excelence Pana biskupa katolické vyznání víry Josef Vinduška, baráčník ze vsi Dománovice poděbradského panství. Při této příležitosti držel velectěný Pan kanovník Bonus vhodnou jímavou řeč. Jako vzpomínku na tuto kanonizační generální vizitaci dal velectěná Excelence Pan biskup školní mládeži mnoho knih a také díky vpředu jmenovanému Vinduškovi.

str. 15: Při zdejší škole byl v roce 1839 nově vybudován potřebný chlév, stodola a sklep z kamene a pokryty taškami. Kvůli nastoupenému nepříznivému počasí, protože se začalo stavět v pozdním podzimu, jakož i kvůli liknavosti při dovážení materiálu a přidavačů, zůstala tato stavba nedokončena.

Stavbu při škole vedl pan lesní dozorcí úředník Dolleschal se vši možnou horlivostí a je jistě naděje, že v budoucím roce použije všechno, co je v jeho silách, aby tuto stavbu dokončil.

Michalská sbírka vynesla v roce 1839 – 5 zl. 30 kr., kromě toho obdrželi jsme z chlumecké chudinské kasy pro školní děti 24 zl., za kterýžto obnos budou poděleny následující děti:

Bendásek Johann ze Žehuně	1 pár bot a plátěný oblek		
Janouchová Anna ze Žehuně	1 pár bot a blůzu	Zlatník Franz ze Žehuně	1 pár bot
Suchan Karl ze Žehuně	1 pár bot	Lhoták Johann z Choťovic	1 pár bot
Sykáčková Barbora z Choťovic	1 pár bot	Zelený Johann z Choťovic	1 pár bot
Vávra Franz z Choťovic	plátěný oblek	Malinová Anna z Choťovic	sukni
Malá Anna z Choťovic čp. 55	sukni	Malá Anna z Choťovic čp. 33	1 pár bot
Kysilka Johann z Choťovic	vestu	Steklý Wenzl z Dobšic	1 pár bot
Němeček Mathias z Dobšic	1 pár bot		

Počet dětí činil v roce 1839: chlapců 133, dívek 102, celkem 235.

Nedělní škola: chlapců 51, dívek 37, celkem 88.

str. 16: Hospodářské budovy při zdejší škole, vlastně stodola, chlév a sklep, byly vystavěny v roce 1839 a 1840 od základů z kamene a pokryty cihlovými taškami.

Protože u zdejších varhan byly velmi špatné nosníky, tak byly v tomto roce přeloženy kutnohorským varhanářem Johanem Josephi a nově přeladěny. Tato oprava stála včetně opravy malých varhan v Choťovicích 60 zl.

Po generální vizitaci 4. června 1839 ve zdejší škole, kterou držel Jeho Excelence Velevážený Pan Carel Hanel, biskup z Hradce Králové, byl mi udělen přiložený pochvalný dekret.

Panu Johannu Přibilovi, učiteli v Žehuni. Jeho biskupská Excelence ráčila sdělit o držení generální školní vizitaci následující: Tamní učitel Johan Přibil se představil nejen svými účelnými metodami, svým pedagogickým vzděláním, chvályhodnou horlivostí při důkladném vyučování mládeže ve všech učebních předmětech, nýbrž také cílevědomým vyučováním zcela odpovídajícím předpisům. Vede výborně své žáky osobní pílí v pěstování ovoce, v popisu země a v preventivním praktickém opatření proti požáru. Nechť přiložený pochvalný list více oživí jeho nadšení.

str. 17: Toto Vám stanovený obvodní školní úřad dává na vědomí, jakož také svěruje pochvalný dekret, abyste také v budoucnosti neopomíjeli ve Vašem povolání činnost, pílí a nadšení.

Obvodní školní úřad v Novém Bydžově 27. ledna 1840

Johann Nývlt, obvodní školní dozorce

Panu Johannu Přibilovi, učiteli v Žehuni

S potěšením jsem shledal při generální vizitaci v provedené zkoušce s Vašimi žáky Vaši pedagogickou dovednost, Vaše správné metody, pojmy a Vaši snaživou pílí ve vyučování žáků. S potěšením jsem shledal a cítil uspokojení z chvályhodných pokroků žáků ve všech vyučovacích hodinách, a o to více jsem byl uspokojen, když prokázali chápání naučeného, ale také v pěstování ovoce, v popisu země a dokázali praktické preventivní opatření proti požáru.

Odhodlal jsem se vyjádřit Vám jako učiteli obecné školy v uznání Vašich zvláštních služeb moji plnou spokojenost.

Karel Hanel, biskup

str. 18: Michalská sbírka činila v roce 1840 4 zl. 36 kr., vedle toho obdrželi jsme od chlumecké chudinské kasy 17 zl. 10 kr., za kterýžto obnos byly poděleny následující děti:

č. 23 Bendásek Johann ze Žehuně plátěný oblek

č. 64 Janouchová Franziska ze Žehuně	1 pár bot
č. 60 Kysilka Johann z Choťovic	1 pár bot
č. 13 Steklý Wenzel z Choťovic	1 pár bot
č. 45. Zelený Johann z Choťovic	1 pár bot
č. 55 Malá Anna z Choťovic	1 pár bot
č. 33 Malá Anna z Choťovic	1 pár bot
č. 8 Hanousek Alois z Dobšic	1 pár bot
č. 6 Steklý Wenzel z Dobšic	1 pár bot
č. 7 Novotná Marie z Dobšic	1 pár bot
č. 8. Čiháková Anna z Nové Báně	1 pár bot

Počet dětí schopných ke škole činil v roce 1840: chlapců 122, dívek 96, celkem 218.

Nedělní škola: chlapců 55, dívek 35, celkem 90.

V roce 1841 bylo provedeno z vyššího nařízení zde a na celém chlumeckém panství nové přeměřování a geometrické sepsání pozemků obcí.

V tomto roce bylo celé léto suché, ale pozdní podzim, polovina měsíce listopadu a celý prosinec bylo velmi mokro. Protože bylo léto suché, byla úroda letos horší než v minulém roce. Přece ale šla cena obilí dolů.

str. 19: Kolem Vánoc bylo žito nejvýše 2 zl. 24 kr., ječmen 1 zl. 36 kr., oves 1 zl. 24 kr. Pšenice stála o něco více, pěkná přes 4 zl. Tuto nízkou cenu obilí mohly způsobit brambory, které měly letos velmi bohatou úrodu.

Michalská sbírka vynesla letos 6 zl. 45 kr., kromě toho obdrželo se od chlumecké chudinské kasy 18 zl.

/Zkráceno: Opět dostaly 3 děti ze Žehuně po páru bot, 5 dětí z Choťovic rovněž po páru bot, 3 děti z Dobšic po páru bot a 1 dívka z Nové Báně sukni./

Počet dětí schopných ke škole v roce 1841: chlapců 112, dívek 97, celkem 209.

Nedělní škola: chlapců 55, dívek 35, celkem 90.

str. 20: Zima roku 1842 byla velmi třesnutá, neobvykle studená a suchá s málo sněhem a také léto bylo veskrze suché a horké, že sice od dubna do konce července v tomto kraji nepršelo. Přišlo jen pár dešťů jako rosa. 23. července byl déšť trochu vydatnější, do suché písčité půdy pronikl 1 1/2 coule, právě takový byl 1. srpen a 23. srpen. Teprve 7. října přšlo celý den a noc. Letní obilí sypalo špatně, protože mnohé uschlo a hlavně vyhynulo, protože bylo málo vlhka. Letního obilí jsme dostali z korce 3 nebo 4 mandele. Sena bylo málo. Brambory a řepa dopadly velmi špatně. V Žehuni je velký nedostatek obilí a krmení. Mnozí lidé prodávali z nedostatku krmení svůj dobytek za nepatrné peníze.

Cena obilí kolem Vánoc byla následující: korec pšenice 5 zl., korec žita 4 zl., korec ječmene 3 zl. 12 kr., korec ovsa 2 zl. 12 kr., korec hrachu 6 zl., korec čočky 8 zl., seno 2 zl., brambory 3 zl. Současné choroby nebyly žádné, také málo úmrtí, kromě pozdního podzimu, kdy umírali nejčastěji starší lidé. V listopadu nastaly již silné mrazy, v prosinci ale bylo počasí velmi mírné, trvalo až do poloviny ledna 1843.

str. 21: 1842 - Počet žáků schopných ke škole v roce 1842: chlapců 120, dívek 96, celkem 216.

Opakujících žáků : chlapců 46, dívek 36, celkem 82.

/Zkráceno: Opět se uvádí Michalská sbírka a obdarované chudé děti. Ze Žehuně 2, z Choťovic 4, z Dobšic 2, z Nové Báně 3. Jedna dívka dostala blůzu, jeden chlapec vestu, ostatní pár bot./

str. 22: Dosavadní školský pomocník Josef Křepela byl v souhlase se slavným chlumeckým nadřízeným úřadem od veleváženého novobydžovského školského nadřízeného úřadu 1. ledna 1844 přeložen jako školní praktikant do Krátonoh. Na jeho místo byl přijat jako učitel pro žehuňskou školu Václav Soukup, syn Václava Soukupa, učitele z Loučné Hůry smidarského panství. Je starý 19 roků a byl zkoušen 6. srpna 1843 na jičínské hlavní škole.

Velevážený novobydžovský školský dozorce Pan Johann Niewelt, děkan v Novém Bydžově, byl v měsíci září povýšen do Pardubic.

Vikariátní a nadřízený školský úřad jmenoval našeho milovaného Pana Josefa Cvacha, děkana a faráře v Žehuni, vikářem.

Počet dětí školou povinných v roce 1843: chlapci 123, děvčata 91, celkem 214.

Žáci opakující školu: chlapci 55, dívky 49, celkem 104.

S díkem musíme přiznat horlivost chlumeckého nadlesního pana B. Doleschala, který diriguje stavebnictví na panství, neboť v měsíci září položil ve škole v Žehuni nové podlahy a vyrazil ve zdi na polední straně nové okno,

str. 23: čímž škola získala světlo a sucho a školní děti zdraví.

Při této příležitosti se dělala významná oprava v obou obytných místnostech učitele a v kuchyni.

/Zkráceno: Opět se uvádí Michalská sbírka a 10 obdarovaných dětí: v Žehuni 1, v Choťovicích 2, v Dobšicích 4, v Nové Báni 3. 6 dětí dostalo boty, 2 plátěné šaty, 2 sukně./

23. února 1844 zemřel zdejší školní dozorce Václav Kvasnička, chalupník v Žehuni. Byl tichý, rozumný muž a dosáhl stáří 71 roků. Na jeho místo byl krajským dekretem ustanoven 2. května 1844 Johann Kvasnička, půlsedlák, junior. Tento často navštěvuje školu a podle instrukcí hovoří k mravnímu chování.

str. 24: Počet školou povinných dětí činil v roce 1844, chlapců 128, dívek 86, nekatolických chlapců 2, nekatolických dívek 2, celkem 216. */poznámka: počet nesouhlasí!!!/*

/Zkráceno: Opět se konala Michalská sbírka – tentokrát bez chlumeckého přispění, ale za přispění žehuňského duchovenstva. Mezi děti bylo rozděleno: 6 párů bot, 1 plátěný oblek, 2 sukně a 1 blůza./

Zdejší školní katecheta a kaplan v Žehuni páter Jan Haas, byl 11. března 1845 přeložen do Žiželic. V Žehuni byl 19 roků. Na jeho místo byl 12. května 1845 ustanoven jako kaplan Velevážený Pan páter František Štorch. Tento je syn Josefa Štorcha, obchodníka a mého přítele ze Žiželic. Mám jen slibnou naději, že mé úsilí a snahu ve škole a službu v kostele bude lépe uznávat a nebude mě tak nepřátelsky stíhat jako jeho předchůdce.

28., 29. a 30. dubna 1845 stoupla voda v Žehuňském rybníce, kterým teče potok Cidlina, tak vysoko, že šla přes celou hráz, čímž byla zem z ní vyplavena až do základu.

str. 25: Domy ležící pod hrází stály všechny až po výši zdí ve vodě, lidé a dobytek propadli tím do největšího strachu a volali se střech o pomoc, když jim teprve k polednímu zdejší řezník Karel Pospíšil pomohl, s pomocí několika srdnatých mužů převezli s vlastním nebezpečím na člunu dobytek a jejich skromný majetek přes obrovský proud. Při trvání vody byla stržena všechna dřevěná stavení. Takto se současně stalo v mnoha vesnicích chlumeckého panství, ležících u vody.

Ve shora jmenovaných dnech byla velmi vysoká voda na všech řekách Čech, v Praze byla Vltava výše než byla velká voda v roce 1784. Tato povodeň způsobila na všech řekách Čech na budovách a polích nenahraditelné škody. Zároveň musím poznamenat, že jen z ledu měly mnohé řeky Čech užitek.

Žně v roce 1845 byly kvůli velké vodě na jaře a v předešlém podzimu, kdy se pole nemohla patřičně opracovat, velmi špatné, čímž bylo způsobeno neobvyklé zdražení: pšenice byla za 18 zl., žito za 14 zl., ječmen za 11 zl., brambory až za 5 zl.

str. 26: Když si chudí lidé nemohli opatřit své živobytí prací, bylo pácháno mnoho krádeží. Nic nebylo jisté před jejich zlodějstvím; kradlo se obilí, brambory a dokonce byly vyloupeny sklady obilí. Tato všeobecná bída má existovat také v kolem ležících zemích.

V tomto roce byly opět na zdejší školní budově vykonány větší opravy a v pozdním podzimu byla udělána velmi potřebná studně, která udrží svou hloubkou hodně vody.

/Poznámka od řídícího učitele Františka Šorma: Studna ta, 3 kroky ode dveří na dvorku se nalézající, byla roku 1878 kamennými deskami překryta. Je třeba opatrnosti, aby se někdy nestalo neštěstí. Zapsáno 20/3 1905./

/Zapsáno zkráceně: Počet dětí: chlapců 132, dívek 90, celkem 222, opakující žáci: chlapci 55, dívky 41, celkem 96./

1. června 1846 zemřel Jeho Svatost papež Gregor XVI. Zádušní mše za něho trvaly v Římě i v městech Itálie 9 dní. Načež drželi kardinálové konkláve k volbě nového papeže křesťanů. Toto konkláve se konalo tentokrát v paláci Quirinal. Kardinálové se odebrali po složené přísaze do svých cel a všichni konkláve cizí osoby opustily nyní palác. Každý papež je volen hlasováním, což se děje dvakrát denně.

str. 27: Mnohdy se volba protahuje, což tentokrát nebylo, neboť po dvoudenní konkláve tj.

16. června 1846 byl kardinál Johanes Maria Mastai Ferretti (narozen v Sinigalii 13. května 1792, dosud biskup z Imoly, jmenován 23. prosince 1839, uveřejněn 14. prosince 1840), zvolen za papeže 16. června 1846 a 17. jako takový proklamován. Svatý Otec přijal jméno Pius IX.

Za Michalskou sbírku bylo opět deset dětí opatřeno sukněmi, plátěnými obleky a botami.

/Zapsáno zkráceně: Počet dětí: chlapců 130, dívek 95 celkem 225,

opakujících: chlapců 56, dívek 36, celkem 92./

Žně v roce 1846 byly velmi špatné, čímž vzniklo obrovské zdražení, takže cena pšenice v měsíci březnu 1847 již byla 25 zl., žita 22 zl., ječmene 20 zl., brambor 1 korec 8 zl. Krádeže a žebrota byly na denním pořádku a poctiví lidé se potýkali s největší nouzí a hladem. V cizích zemích, jako v Illirii a v maďarské Slavonii zemřely hladem tisíce lidí.

str. 28: Z Michalské sbírky byly poděleny chudé školní děti botami a částmi obleků.

/Zapsáno zkráceně: Počet dětí ve školní roce 1847/48: chlapci 131, dívky 95, celkem 227 – nesrovnalost v počtech dětí!!! Opakující: chlapci 52, dívky 40, celkem 92./

Zde ustanovený pomocný učitel Wenzel Soukup byl podle veleváženého konsistoriálního výnosu z 4. dubna 1848 ustanoven ke svému starému otci jako personální pomocník; na jeho místo jsem dostal Josepha Kohouta z Kamilova dymokurského panství.

str. 29:

O p i s

Bydžovský okres

Panství Chlumec

Novobydžovský vikariát

Farní škola v Žehuňi

Daňové přiznání

Pravdivé přiznání a zpráva školy nalézající se ve vsi Žehuň pod patronátem Veleváženého Pana Josefa Octaviana hraběte Kinského, jakož i počet školních dětí obojího pohlaví a příjmy školy.

/Zkráceně: následuje tabulka na str. 29 – 32 s počtem žáků 218, podle obcí, děti, které jsou pro nemoc osvobozeny od školní docházky, nebo nepřítomné ve škole pro jiné překážky, chudé, za které se platí školné 87, platící školné 131./

Děti letos platící: 40 žáků platí 1 zl., 39 žáků platí 1 ½ zl., 39 žáků platí 2 zl.

str. 30:

Příjmy učitele

I. V reáliích

A) 6 ½ měřic církevních polí činilo původně podle daňového přiznání z r. 1790 čistý výnos 9 zl. 9 kr. Naproti tomu v r. 1823 12 zl., 1824 10 zl., 1825 9 zl., 1826 12 zl., 1827 12 zl. Podle zdejších hospodářských polností 12 zl.

B) Z 1 ½ měřice louky byl výnos nejslabší v pěti po sobě následujících letech, dříve 2 zl, nyní 4 zl. (Poznámka: Louka je špatná a vystavena častým povodním.)

C) Ze zahrádky u školy není výnos žádný

II. Na penězích

III. Rozličný příliv peněz jako náhrada naturálií

a) Od kostela za hudbu – dříve 2 zl. 20 kr., nyní 4 zl. 56 kr.

b) Od vrchnosti 0

c) Ze školního fondu 0

d) Z místa školy žehuňské a z přiškolených obcí:

- Z obecní kasy dříve 2 zl. 18 ¼ kr., nyní 4 zl. 56 kr.

- Štola (= *odměna za církevní úkony – svatba, křest, pohřeb*) - dříve 16 zl., nyní 12 zl.

- Za psaní zpovědního registru z Choťovic a Dobšic 22 zl. ½ kr., nyní za tyto 3 vesnice

- 12 zl.

(Poznámka: Obec Žehuň platí na svátek Božího těla 1 zl. 10 kr. a Choťovice o pouti 1 zl. 10 kr.)

- Za 30 bochníků chleba dává každá obec podle smlouvy 3 větele žita – dohromady

- 2 korce nebo 3 měřice 6 mázů za 1 zl. 20 kr.

str. 31:

e) Na desátcích

Obilí ve slámě dostává učitel z obcí Žehuň a Choťovice od každého sedláka 2 snopy pšenice,

2 snopy žita a 2 snopy ječmene; od každého chalupníka 1 snop žita a 1 snop ječmene, t.j. v celku

2 mandele pšenice, dříve 1 zl., nyní 2 zl.

3 mandele 8 snopů žita, dříve 3 zl. 30 kr., nyní 2 zl. 55 kr.

3 mandele 8 snopů ječmene, dříve 2 zl. 27 kr., nyní 2 zl. 37 ½ kr. (Poznámka: pšenice 1 mandel za 1 zl., žito 1 mandel za 50 kr., ječmen 1 mandel za 45 kr.)

Obilí v zru

z Dobšic 2 korce ječmene, dříve 3 zl. 22 ½ kr., nyní 3 zl. 22 ½ kr., nebo 3 měřice 6 mázů za 1 zl.

f) Týdenní školné

činilo původně jen 42 zl. 56 kr. Poněvadž ale podle seznamu dětí z r. 1845 činí počet dětí školou povinných 218, zůstává ještě splátka od 87 dětí osvobozených od školného a ještě od 131 dětí platících školné. Od těchto činí školné průměrně 1 ½ zl. za 47 týdnů 153 zl. 55 kr. – z toho odečteno zákonných 10% - zůstává 138 zl. 31 4/10 kr.

g) Dříví v naturáliích 0

h) Takzvaný příspěvek na domácnost

k Novému roku ze 197 domů po 3 kr. činí, dříve 9 zl. 48 kr., nyní 3 zl. 55 kr.

K Jiřímu a Zelenému čtvrtku na vejcích, dříve 4 zl. 27 kr., nyní 0. (Podle původního školního textu X. odstavec 192 se považují jako dárky.)

str. 32: Z toho budou odečteny:

- Náklady na úklid školy 12 zl.
- Stravování v žehuňské škole velmi potřebného školního pomocníka 40 zl. (bylo škrtnuto)
- Posluha a prádlo pro tohoto 10 zl. (opět škrtnuto)
- Výplata pro tohoto, kterou učitel platí z vlastního 16 zl. (opět škrtnuto). Toto bylo přeškrtnáno u Slavné c.k. účtárny v Praze.

/Poznámka: Výpověď krajského protokolu z 6. října 1843 vysvětluje učitel Johann Přibil pomocníkovi, že mu bude od nynějška odejmuto z jeho příjmu dosud poskytovaná strava, prádlo a ubytování/.

Z toho plynou čisté příjmy učitele – dříve 101 zl. 19 3/11 kr., nyní 175 zl. 55 4/10 kr.

K vytápění budovy dává slavná vrchnost pro každodenní školu 6 metrů měkkého dříví a pro nedělní školu 2 m dříví, které přivázejí školní obce.

V tomto daňovém přiznání jsou všechny příjmy, co se stále vyskytují uváděny správně, žádný ani jen nejnepatrnější přírůstek není zamlčen a v případě že bychom se přesvědčili při místním šetření o nějaké lži nebo zatajení, vyvodíme z toho zasloužené tresty.

V Žehuni 28. června 1845

Johann Přibil, učitel

/Tři razítka a podpisy :

Johann Kvasnička, školní dohlížitel

Školní obvodní dozorce /podpis nečitelný/

Jiří Tlapák, rychtář

Adjustováno /upraveno/ na 175 Guldenů 55 9/10 kr.

Státní účtárna Praha 24. listopadu 1845

str. 33 – 42:

/V kronice nejsou zaznamenány roky 1846 a 1847, ale až rok 1848 a další. Na stránkách 33 až 42 jsou zapsány roky 1848, 1849, 1850, 1851 a část roku 1852, vše psal tehdy Johann Přibil česky latinkou. Teprve od str. 43 uvádí pisatel záznamy střídavě česky, ale přípisy, které na školu přicházely přepisoval do kroniky až do roku 1864 (v kronice str. 79) v původním znění, tj. německy kurentem. Mnohé zápisy v těch letech píše sice česky, ale kurdntem.

str. 43:

Panu Johannu Přibilovi, učiteli v Žehuni

Na základě slavného zplnomocnění c.k. Ministerstva pro kulturu a vyučování z 2. července č. 6101/643 a Slavného c.k. Místodržitele z 11. září 3360 3618/c.k. máte dostávat trvale udělenou renumeraci /vyrovnání/ 12 zlatých z normálního školního fondu. Tímto se vyzývá obvodní školní úřad nebo okresní hejtmanství k vyzvednutí potvrzené kvitance /stvrzenky/.

Daňový úřad Nový Bydžov 20. října 1852

str. 44 – 60: /Na těchto stránkách jsou německy psány: Pochvalné uznání z roku 1852, Kvittance z roku 1853, Protokol z roku 1854 o navýšení školného a opět několikastránkové daňové přiznání, ve kterém se uvádí na škole 233 žáků, z toho chudých dětí 22, 51 dětí platí školné 3 z., 75 dětí 2 ½ z., 84 2 z.- počet nesouhlasí! Podle tohoto daňového přiznání činily příjmy učitele v roce 1854 290 zl. 7 3/4 kr., podučitele 150 zl./

str. 63 – 87: Na straně 63 je kurentem česky zapsáno- cituji doslovně: Na den narození Panny Marie 1856 přinesl mi krejčí ze Žiželic nový kabát, na který jsem dlouho schraňoval, když jsem si jej přislušel a do almary pověsil, šel jsem na velké služby Boží do Choťovic, a než jsem se vrátil, kabát mi někdo z almary ukradl. Stál mně 50 zl.

Na straně 64 opět kurentem česky: V letošní zimě pomřelo zde v kolatuře mnoho dítek rozličného stáří, na osejtku a boule na krku. Po odstěhování podučitele Václava Zlatníka Johann Přibil píše: ...Ostávám tedy při 250 školních dětech dvouch kostelích a dvouch duchovních sám jediný. Jeť to obrovský kus práce; ale Pán Bůh mi dává zdraví a sílu, zač jemu srdečné díky vzdávám. Nejhorší je mi lézti po tolika schodech ku zvonění klekání, což 3 kráte za den musím za půl korce špatného pole konati.

Strana 65 opět kurentem česky: Zima toho roku byla velmi tuhá, tak že se deputátního dříví pro školu, an se skoro celý den dítkám ve škole topiti muselo, nedostalo. Nebyl ale na to žádný ohled vzat a učitel jemuž se nedostalo, musel ze sobotalesu dříví přikoupiti. – Jak podivné jsou cesty tohoto peníze od lidu proklatého!!!

Na straně 66 čteme český záznam psaný kurentem o slavnosti k narození syna císaře Františka Josefa a jeho manželky císařovny Alžběty, který se narodil 21. 8. 1857 v 10 hodin 15 minut večer a dostal jméno Rudolf František Karel Josef: „Ve zdejší obci byla tedy dne 22. při hlavních službách božích a po nich Te deum laudamus držena od zde ubytovaných Windischgrätz-dragounů kostelní garda, při které ritmistr knížete Windischgrätz nadporučík Estatič – hrabě a jiní vojenští hodnostáři byli přítomní. Po skončených službách božích zpívala se narodni himna /citovano doslova/, po které vojsko z kostela jdoucí, civilní služba u školy postavená, hudbou až k jejímu rozejití provázela, nad čímž kníže i hrabě jakož i vojsko radost jevílo. Kníže Windichgrätz dal i okolním ubytovaným vojenským důstojníkům hostinu, při níž žehuňská hudba hrála, a mimo vyčastování jidlem a pitím dvacet zlatých v stříbře obdržela. /Pravopisné chyby jsou dokladem, že český pravopis nebyl silnou stránkou tehdejšího kantora./

V roce 1859 je na straně 66 psáno dále opět česky kurentem: Počet do školy schopných žáků obnáší ve školním roce 1858/59 z každodenní školy katolických chlapců 128, děvčat 129, nekatolických chlapců 2, děvčat 1, ouhrnem 260.

Z nedělní školy chlapců katolických 52, děvčat katolických 68, chlapců evangelických 1, děvčat evangelických 1, ouhrnem 122.

Na straně 67- pokračování roku 1859 – je zajímavý zápis, v němž se střídá v českém textu kurent s latinkou: Před letošními velikonočními svátky obdržel zdejší chrám Páně následující hudební nástroje ku provozování hudby kostelní a sice:

Dvě Prim Trompety po 8 zl.	16 zl. c.M.
Jednu Principal Trompetu	8 zl. c.M.
Dvě Valdhorny po 10 zl.	20 zl. c.M.
Jednu Flautu D.	3 zl.c.M.
Jednu Alto Violu	6 zl. c.M.

Ku schování těchto hudebních nástrojů je povolena almara v ceně 10 zl. Škoda ale, že tato almara až potud se zde nenachází, neboť nové tyto nástroje na choru po řebíkách musejí rozvěšené býti, čímž se na nich škoda stává.

Na str. 67 – 68 je opsán v němčině kurentem přípis o vyznamenání učitele Johanna Přibila, které dostal za vzornou práci ve škole i za vzor příkladného života pro celou obec, vydaný v Praze

17. listopadu 1859.

Na str. 68 opět český text psaný kurentem: Dne 21. července 1860 byla v Žehuni skrze stavbu školy držena c.k. komise krajská, okresní, vikariátní, patronátní a obecní komise; ustanovilo se školní stavbu rozšířiti a ještě jednu světnici k vyučování přistavěti; spolu obydlí pro učitele i podučitele do pořádného stavu přivést; načež se má hned v zimě hmot navážeti. Dejž Bůh aby se to skutečně stalo;

neboť světnice k vyučování dítek je velmi malá, ve které se 150 dětí sotva srovná. Tak jak kdyby se sešel celý počet 263!!!

Pokračování ze str. 69: Dne 28. února 1861 byla ve školním domě v Žehuni volba nového představenstva, ku které kandidáti předem byli ze sousedstva vybráni. Byl tedy z vyvoleného výboru za představeného zvolen František Vaníček chalupník, za prvního radního Václav Kvasnička hospodsky; za druhého radního Josef Khyn chalupník z malé strany. Dejž Bůh! aby se stali lepšími přáteli školy domácí, nežli byli ti, kteří z představenstva odstoupili.

Str. 70: Dne 5. března /1861/ byla opět ve školním domě volba voliču kandidáta do zemského sněmu, která vypadla pro pana Aloise Václavíka a Václava Kvasničku, z obce Dobšice Františka Kvasničku a Václava Konička.

Dne 12. března byli tito voličové do Poděbrad k volbě poslance do zemského sněmu povoláni, při které pan Alois Václavík mlynář žehuňský za poslance na zemský sněm do Prahy, skoro jednohlasně, pro okres Poděbradský a Královo-Městecský vyvolen byl.

Na straně 73 zapsal Jan Přibíl (po prve uvádí celé svoje jméno česky) celý text česky latinkou (Pro jeho autentičnost jej přesto uvádím doslovně:

Dne 12. března 1863 obdržel jsem od Vysoce důstojné Konsistiře Králové-Hradecké následující dekret:

P a n u J a n u P ř i b í l o v i
farnímu učiteli

v Ž e h u n i

Vyroční zpráva okresního školdozorství Novobidžovského líčí Vaše bedlivé snáhy o rozkvět školství, Vaše vytečné působení ve škole jak všední tak nedělní, Vaši příkladnou mravopoctnost a náboženskou zachovalost, pročež ucta a vážnosti občanu i lásky chovanců Svých požíváte. An dosáhnuv již vysokého stáří, po 45letém působení dosavád neumdlíváte v horlivosti své služebné vzorem býti jak občanum tak i mládeží: jmenujeme Vás tuto na základě paragrafu 270 pol. škol. zřízení vzorním učitelem a školu Vaši na čas Vašeho i dále blahodárného působení školou vzorní, přejíce Vám vydatné pomoci Boží a radostného užitku ze školské práce Vaší!

Biskupské Konsistorium v Hradci králové dne 189. února 1863

Jan Rais m.p.
predseda
František Pelikan m.p.
rada

(Zůstává zahaleno tajemstvím, zda pravopisné prohřešky pocházejí od pisatele či od nadřízeného úřadu.)

Od str. 72 jsou všechny zápisy psány česky latinkou, pouze někdy se vloudí do části českého zápisu kuren. Výjimku tvoří přípis z biskupské rezidence z Hradce Králové z 8. září 1864.

(Tento zápis ze strany 78-79 jsem předala paní Andrei Dulovcové z Choťovic k doplnění historie místního kostela k 650. výročí založení obce, které oslavila obec v červenci 2007).

Po pětileté stavbě byl filiální kostel v Choťovicích dne 3. července 1864 od Vysoce Důstojného Pána Pana Josefa Kneisla bisk. Vikáře a děkana bidžovského s asistencí 9 pánů duchovních slavně vysvěcen. Slavnosti této byla přítomná P. P. Hraběnka Anežka Kinská, císařští Páni Úředníci a Pan Rudolf Petric ředitel panství chlumeckého s více patronátními úředníky. Řeč k přivítání držela 12ti letá dcera Václava Štěrbý z Choťovic, a poděkovací, dcera Jána Dymeše, též z Choťovic. Dcera Václava Štěrbý Maria byla od milost P. Paní hraběnky krásnou modlicí knihou obdarovaná.

Na stránkách 82 – 84 zachytil pisatel chronologický postup Prusko-rakouské války. Z místních událostí pouze uvádí: Naše obec byla také pořád Prušáky naplněná, kteří vše co napadli rekvirovali.

Na straně 87 čteme poslední zápis, psaný rukou Jana Přibíla z roku 1869: „Dne 28. června t. r. byl mi na prsa od V. U. Blahorodého Pána P. Podkrajského Hejtmána z Poděbrad N. Dokoupila, zavěšen od Jeho Majestnátosti odeslaný zasluzní kříž s korunkou, při čemž V. V. Pan Hejtman, jakož V. D. Pan pražský kanovník a vikář biskupský P. František Fiala dlouhou řeč spojenou s pochvalou ke mně drželi, s přáním abych jej ještě mnohá léta nositi mohl.

J. Přibíl vzorní učitel

O dalším životě Jana Přibila, autora těchto zápisů, kronika mlčí. Jedině z pera jeho nástupce Václava Krupaře se dovídáme až v roce 1875, že byl v březnu 1875 po 57 letech školské služby dán na zasloužilý odpočinek s ponecháním celého služného v obnosu 540 zlatých ročně.

Z první školní kroniky **Das Gedenkbuch für die Schule zu Žehuň 1838**
v roce 2007 přeložila Ludmila Tvrdíková, kronikářka obce Žehuň